

Træernes navne

Lær træernes navne. De er forbavsende korte og lette at skrive: Eg, bøg, ask, gran.

Kort om træernes navne

De oprindelige træer har helt korte navne. Eg, bøg, ask, elm. Børnene undersøger blade med en bladdug, de lærer træernes navne - og bruger dem i danskundervisningen.

Formål

- at eleverne lærer træernes navne,
- at eleverne lærer at bestemme træarter efter bladdug,
- at eleverne forstår noget om ordenes oprindelse,
- at eleverne øver lyde og arbejder med ordene.

Forberedelse

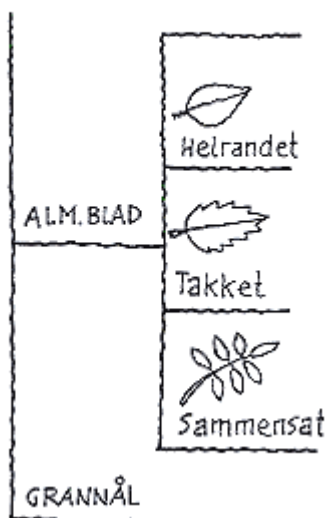
Bliv klog på træer

Find et sted i skoven, hvor der er mange forskellige træarter. Undersøg hvilke træarter, som vokser i området - og læs lidt om dem - fx i Skoven i Skolens Leksikon eller i en opslagsbog.

Lær også at bruge en bladdug.

HVORDAN SER
BLADET UD?

Detalje fra en bladdug.

Tegning: Eva Wulff.

Sådan gør du

Skovtur

Tag klassen med ud i skoven eller et andet sted, hvor der er mange forskellige blade. En have kan bruges, men pas på, for her er ofte en masse eksotiske træer og buske, som I ikke har en levende chance for at finde ud af navnet på.

Brug af bladdug

Tag et blad og demonstrer, hvordan man bruger bladdugen. Herefter finder eleverne selv blade fra forskellige træer som de bestemmer og noterer på et stykke papir.

Korte trænavne

I kan allerede nu begynde at snakke om at stort set alle træer har korte en-stavellesnavne.

Pres blade - og sæt navne på

Læg bladene i pres – f.eks. i en gammel telefonbog - eller i en [plantepresse](#).

I klassen

Hjemme kan I arbejde videre med de pressede blade, som kan blive en flot plakat eller en lille bog, men husk at skrive navnene ved. I kan alternativt laminere de pressede, tørre blade - og hænge dem op som en uro eller i vinduet.

Baggrund

Oprindelige træer har korte navne

Navnene på de oprindelige danske træarter er næsten alle sammen en-stavelsesord: Eg, bøg, birk, røn, ask, el, lind, pil, taks, fyr, gran og lærk. Selvom de sidste to er indført til Danmark, så er de naturligt forekommende i de andre nordiske lande, som vores sprog har fælles rod med. Hassel og kirsebær m.fl. er undtagelser.

Eksotiske arter

Arter der er indført fra andre lande end de nordiske er oftest flerstavelsesord: Kastanje kommer fra spansk, omorika, thuja og cypres fra latin, siktagran, nobilis og douglasgran stammer fra amerikansk og ahorn fra tysk. Ahorn har også et gammelt dansk navn: Ær. Træet skulle være oprindeligt i Sønderjylland, på Als og Sydfyn - og naturligvis på Ærø.

Oprindelige ting og korte ord

I det hele taget er oprindelige ting ofte en-stavelsesord på dansk: Ko, kalv, gris, hund, kat, vej, vand, luft, sø osv. Det vil sige at man ofte kan bruge navnet til at give et fingerpeg om en tings oprindelse.

Bladdug

Bladduge kan købes hos de fleste af de firmaer, der leverer ting og sager til biologiundervisning (pris ca. 150 kr. pr. stk.). Man bestemmer bladene ud fra deres form. Bladdugen er bygget op så den er ret let at bruge, når man har prøvet et par gange. For børn der ikke kan læse endnu, er der fine tegninger af bladene.

Du skal være opmærksom på at bladdugen har visse begrænsninger:

- Det er ikke alle træarter der er på dugene. F.eks. ender man ved LØN, når man forsøger at bestemme en AHORN, men de to arter er tæt i familie, så ved hjælp af 'Træer og buske i landskabet' finder man let AHORN, der står tæt på LØN.
- Ved ELM er der noget forvirring omkring to slags knopper. Det gælder ikke i alle tilfælde.
- Du kan ikke finde ALM. HYLD, men kun DRUEHYLD.

Bortset fra disse småting er dugene gode.

Andre ideer

Når I bliver dygtige til at bruge en bladdug, kan I prøve at arbejde med knopperne på træer og buske om vinteren. Hertil skal I bruge en knopdug, der er opbygget på samme måde som bladdugen, men altså med knopper i stedet for blade.